

PEYGAMBERİMİZİN NEZAKETİ

Peygamberimiz (sav), bir peygamber olması dolayısıyla her seviyeden insanla görüşüp konuşuyordu. Bunlar içinde devlet ve kabile reisleri, zengin ve soylu kimseler olduğu gibi, fakirler, zayıf ve kimsesizler, yetimler, kadınlar ve çocuklar da yer alıyordu.

Bütün bu sosyal yapıları, yaşayış tarzları, yaşları, başları, huyları birbirinden ayrı olan insanlarla ilişkisini, doğru, sağlıklı ve kalıcı bir biçimde sürdürüyordu. Bunun için, onlarla her alanda iyi diyalog kuruyor, nazik ve geniş kalpli davranıyordu. Zaten âlemlere rahmet olarak gönderilmesi bunu gerektirmiyor muydu?

Hizmetinde bulunan yakın Sahabîlerinin anlattığına göre, Peygamberimiz insanların en naziki, en nezih, en zarifi, en latifi, en ince ruhlusu idi. Edep, terbiye ve görgü kuralları onun hayâtında en güzel ve en ideal biçimde mevcuttu.

Peygamberimiz (sav) nezaketini hiç kimseden esirgemez, herkese tatlı ve nazik davranırdı. Kendisine hitap edildiği veya soru sorulduğu zaman en güzel şekilde cevap verirdi.

Hz. Âişe validemiz, "Resulullah (sav)'den daha güzel ahlâka sahip hiç kimse yoktur. Ashabından ve ailesinden birisi kendisine seslenince, 'Buyurun' diye karşılık verirdi. Bu sebeple Allah, ona, 'Sen yüksek bir ahlâk üzeresin' buyurmuştur.

Ebû Üseyd'in anlattığına göre Peygamberimiz (sav) bir seferinde amcası Hazret-i Abbas'ın evine gider. Hazret-i Abbas'a, "Esselâmü Aleyküm" diye selâm verir. Ev halkı da, "Ve aleykümüsselâm ve rahmetullahi ve berekâtühü" diyerek selâmını alırlar.

Sonra Peygamberimiz (sav), "Nasılısınız?" diye hal hatır sorar. Onlar, "Allah'a hamd olsun, iyiyiz. Anamız babamız feda olsun, siz nasılısınız yâ Resulallah?" dediklerinde, Peygamberimiz (sav), "Allah'a hamd olsun, ben de iyiyim" buyururlar.

Hz. Enes, Peygamberimiz (sav)'in eşsiz nezaketini şöyle anlatıyor:

"Kendisine bir şey soranı can kulağıyla dinler, soruyu soran yanından ayrılmadıkça, onu terk etmezdi. Resulullah (sav) ile bir kimse tokalaşırsa veya bir kimse tokalaşmak için elini uzattığında, karşısındaki kişi elini çekmeden Resulullah (sav) elini çekmezdi. Biriyle yüz yüze gelince de, karşısındaki, yüzünü çevirip ayrılmadıkça Resulullah o kimseden yüzünü çevirmezdi. Önüne oturan kimseye hiçbir zaman ayaklarını uzatmazdı. Karşılaştığı kimseye önce kendisi selâm verirdi. Ashabıyla tokalaşmaya önce kendisi başlardı.

"Kendisini ziyarete gelenlere ikramda bulunurdu. Oturmaları için çok kere hırkasını sererdi. Bazen de altındaki minderi misafire verir, üzerine oturması için işaret eder, kendisi açık yere otururdu.

"Sahabîlerine güzel unvanlar verirdi. Hz. Ali'ye 'Ebû Turab', bir başka Sahabîsine 'Ebû Hüreyre' gibi lâkaplar vermişti. Onlara şeref kazandırmak için, hoşlarına giden isimle çağırırdı.

"Kimsenin sözünü kesmezdi. Konuşmasını yarıda bırakmazdı. Konuştuğu kişi sözünü bitirmeden yahut gitmek üzere ayağa kalkmadan sohbetine devam ederdi.

"Namaz kılarken birisi gelip oturursa, namazı uzatmaz, kısa keserdi. Hemen namazını bitirip onun ne istediğini sorardı. İhtiyacını gördükten sonra tekrar namazına devam ederdi.

"Medineli bir çocuk gelir, Resulullah (sav)'in elinden tutar, istediği yere götürürdü. Resulullah (sav), gitmem demezdi.

"Resulullah (sav) birimize kızacak olsa, 'Bu kardeşimiz kendisini niçin lekeliyor?' derdi.

Peygamberimiz (sav)'in bir başka nezaketini ve güzelliğini annemiz Hazret-i Âişe anlatıyor: "Peygamber (sav) Efendimiz kendi eliyle ne bir hizmetçiye, ne de bir kadına vurmadığı gibi—Allah yolunda savaşmaktan başka—elini sertçe herhangi bir şeye vurduğunu da görmedim.

"Peygamber (sav) Efendimiz iki şey karşısında tercihte bulunacağı zaman—günah olmamak şartıyla—o iki şeyden hangisi daha kolaysa o şey daha çok hoşuna giderdi. Fakat günah olduğu zaman bütün gücü ile o şeyden uzak dururdu.

"Peygamber (sav) Efendimiz kendi şahsı için kimseden ölç almazdı. Ancak kendisine getirilen kimse Allah'ın yasak ettiği bir şeyi işlemişse o kimseden Allah için ölç alırdı."

Peygamberimiz (sav) davetlilere ve misafirlerine karşı da nazik davranırdı. Davet edilenler arasında bazıları, kalkıp gidilmesi gerektiği halde kalkıp gitmeseler dahi Peygamberimiz onlara doğrudan gitmelerini hatırlatmaz, nazik davranarak dolaylı bir biçimde hissettirirdi.